

VERIFICACIÓ

1. La perfecta sensació de volum en el dibuix, s'aconsegueix amb un pas brusc entre les zones de llum i d'ombra? Per què?

L'estudi dels esquemes de llums i ombres, amb la finalitat de representar els objectes dins l'ambient en què estan immersos, constitueix el fonament de la **perspectiva aèria** o **atmosfèrica**, designada més habitualment en dibuix amb el terme «**clarobscur**».

La tècnica del clarobscur consisteix en la descripció d'aquests esquemes mitjançant l'ús de l'escala de valors que van del blanc al negre, és a dir, de la plena llum a la màxima foscor. Amb això es vol aconseguir destacar el volum de les formes.

Quan apliquem a un dibuix el joc de llums i ombres, el que fem és modelar el volum dels cossos sobre una superfície bidimensional; per tant, el pas brusc entre zones completament il·luminades (blanc) i zones profundament fosques (negre) no modela perfectament la sensació de volum, més aviat diferencia superfícies il·luminades de zones no il·luminades.

2. Els contrastos tonals que ofereix el model depenen de la quantitat (intensitat) de llum?

En general podem dir que sí.

Els raigs de llum que arriben als objectes des dels focus naturals (provinents del nostre astre rei) o artificials (de focus o llums) descriuen en els cossos opacs diferents graus d'il·luminació (o valors de gris) segons la situació de les seves parts en relació amb la direcció d'aquests raigs.

En el cas de l'exposició d'un model per plasmar en paper un dibuix artístic, o en el cas especial dels estudis de fotografia quan es busquen esquemes contrastats i anàlisis de clarobscur, a més de la il·luminació general es requereixen focus potents per obtenir una forta il·luminació local sobre els models, amb la qual cosa caldrà que els focus estiguin ben situats per evitar que enlluernin.

3. Com entonem correctament una composició?

Quan hi apliquem el to de màxima llum, el de màxima foscor i zones intermèdies amb infinites possibilitats de penombra.

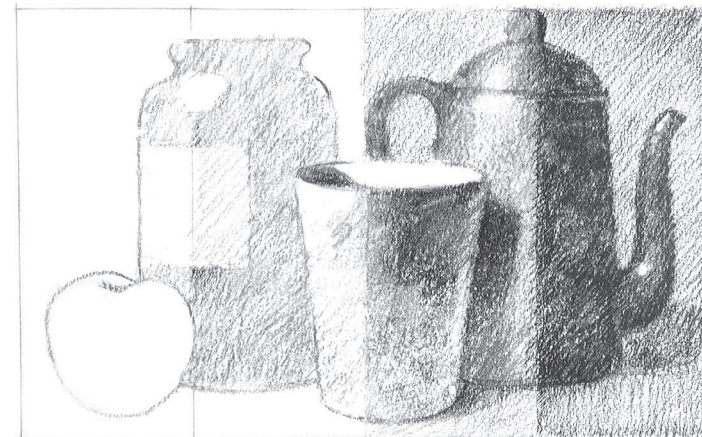
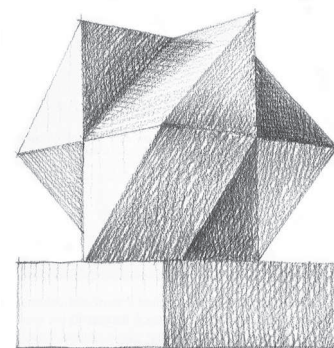
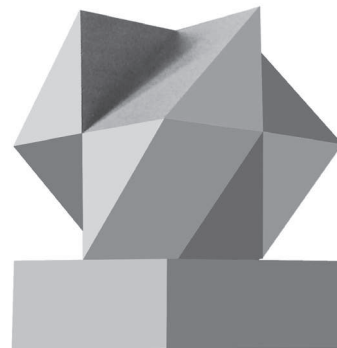
El clarobscur és la tècnica artística que empra encertadament la dualitat de llums i ombres.

4. Digueu exemples d'artistes que destaquen per l'estudi de la llum en les seves obres d'art.

En el Renaixement, Miquel Àngel, Rafael i Leonardo da Vinci, entre d'altres, en són bons exemples.

En el segle XVII destaca Caravaggio, mestre del «tenebrisme», i a Espanya, Velázquez, Zurbarán, Ribera i El Greco són grans mestres de la llum.

Entre els segles XIX i XX, l'impressionisme tracta la llum d'una manera suau en captar l'instant fugaç que no s'ha de repetir: Monet, Pissarro, Sisley...

Édouard Manet (1832-1883). «Le déjeuner sur l'herbe», 1863.
«El dinar sobre l'herba», també anomenat «El dinar campestre».

Oli sobre tela, 208 x 264,5 cm.

Manet va saber, sàviament, combinar les claus que el van portar a resoldre la profunditat i el volum, concentrant tota l'atenció en el grup central. La impressió espacial la produeix la superposició d'imatges, la mida relativa de les figures humanes, els tons de la perspectiva aèria i la geometria projectiva que comporta la perspectiva lineal. D'altra banda, la font de llum, que exagera els contrastos de llum i ombra i suprimeix els semitons, col·labora d'una manera ostensible a crear l'atmosfera adequada.